

Lima warmt zich op voor
twintigste klimaat

Sorry Is Niet Genoeg

AAN DIT NUMMER WERKTEN MEE:

BELEIDSDIENST: Wiske Jult, Samuel Lietaer
ZUDDIENST: Serge Beel, Felien De Smedt,
Kris Vanslambrouck

FONDSENWERVING: Joris De Ceuster
COMMUNICATIE: Corine Van Kelecom
VILA CABRAL: Elke Reyniers
EINDREDACTIE: Marieke Bastiaens,
Myriam Keustermans

CONCEPT EN REALISATIE:

Metronoom, Antwerpen

FOTO VOORPAGINA:

Neil Thomas

DRUK:

Gevaert Printing, Zwevezele

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER:

Bogdan Vanden Berghe
Vlasfabriekstraat 11, 1060 Brussel

REDACTIE:

Pagina 11
Vlasfabriekstraat 11, 1060 Brussel
Tel. 02 536 11 16
Fax 02 536 19 02
e-mail pagina11@11.be
www.11.be

NATIONAAL SECRETARIAAT:

11.11.11
Vlasfabriekstraat 11, 1060 Brussel
Tel. 02 536 11 11
Fax 02 536 19 10

PROVINCIALE SECRETARIATEN:

11.11.11 ANTWERPEN
Patriottenstraat 27, 2600 Berchem
Tel. 03 281 06 62
Fax 03 281 06 89
e-mail antwerpen@11.be

11.11.11 LIMBURG
Bedrijfsstraat 10, bus 11, 3500 Hasselt
Tel. 011 87 14 80
Fax 011 85 14 93
e-mail limburg@11.be

11.11.11 OOST-VLAANDEREN
Dok Noord 4, hal 25, 9000 Gent
Tel. 09 233 02 03
Fax 09 233 94 84
e-mail oost-vlaanderen@11.be

11.11.11 VLAAMS-BRABANT/BRUSSEL
Vlasfabriekstraat 11, 1060 Brussel
Tel. 02 536 11 47
Fax 02 536 19 01
e-mail brabant@11.be

11.11.11 WEST-VLAANDEREN
Hugo Verrieststraat 22, 8800 Roeselare
Tel. 051 24 06 13
Fax 051 24 08 39
e-mail west-vlaanderen@11.be

Tijdverspilling

Om het nog maar eens over peren te hebben. Vandaag heb ik er geplukt. In onze tuin staat een stokoude perelaar die van geen ophouden weet. Meer peren dan bladeren. Keihard en zuur. Stoven of het sap persen, het haalt niks uit. Het zijn en blijven slechte peren. Maar ze hangen in het zicht van het kantoorgebouw naast ons, net als de grote campagneaffiche aan ons hek.

Ik hoor ze daar denken: actievoeren tegen verspilling en niet eens zijn eigen peren plukken. Geloofwaardigheid is de achillespees van 11.11.11. Dus uitgerekend als iedereen de peren laat hangen, mag ik de boom in. Pure tijdverspilling. Daar wordt het Zuiden ook niet beter van.

Maar laat dit geen afbreuk doen aan de boodschap van de campagne. "De rijke landen verspillen bijna evenveel voedsel als Sub-Sahara Afrika produceert", twittert The Economist. Dus zelfs als je mijn peren buiten beschouwing laat, is de verspilling duizelingwekkend. Kom maar eens thuis met drie volle boodschappentassen en kieper er één in de vuilnisbak. Dan weet je het wel.

Vreemd dat dit nu pas een campagnethema is. Dat we het niet wisten, is een zwak excuus. Laat ons toegeven dat we er niet wakker van lagen. Verspilling is lang in de sfeer gebleven van 'zoveel honger in de wereld en jij eet niet eens je bord leeg'. Rosbief met spruiten en een kokhalzend kind. Maar de echte verspilling kwam niet in beeld.

De verspilling die samengaat met een economische logica die geen honger maar winsthonger wil stillen. Geen koks, maar aandeelhouders in de keuken. Alles in uniforme maten en gewichten voor de efficiëntie van verpakking en distributie. Tijd is geld. De rest mag rotten op het veld of vliegt van de lopende band. Winkelrekken vol gewassen en gestreken verswaren en containers voor dumping aan de achterdeur. Wat maakt het uit aan deze kant van de wereld, waar 'meer dan genoeg' zo evident, zo doodgewoon is. Als het toch niet op kan, who cares. Zolang onze koelkasten maar vol zitten. En zeg nu zelf, voor geen geld. Want ja, het zijn wij niet, die de factuur van deze verspilling betalen. Nog niet.

Maar het debat is geopend en de tijd lijkt er rijp voor. Laten we die niet verspillen. En goede wil verankeren in sluitende maatregelen. Want sorry is niet genoeg.

BART DEMEDTS

NIET TE MISSEN

HANG ZE OP!

Bij dit nummer vind je onze campagneaffiche. Hang ze op een goed zichtbare plaats, waar iedereen ze kan zien. Buiten onze wil om stak er bij het augustus-nummer ook een affiche. Heb je ze nog, geef ze door. Hoe meer mensen op de hoogte zijn van onze campagne, hoe meer er meedoen, en hoe beter het resultaat. Want Sorry Is Niet Genoeg.

11.11.11 EN DE PERENKWESTIE

Begin augustus stelde de Russische regering een invoerverbod in voor heel wat voedingswaren. Dit leidde tot een gigantisch perenoverschot in ons land. Wil je weten wat er gebeurt met de niet-verkochte peren of waarom sommige boeren ervoor kiezen om ze niet te plukken? Het antwoord op deze en andere vragen vind je op www.nietgenoeg.be/faq.

Overname van (delen van) artikelen is toegestaan, mits bronvermelding.

Neem het heft in handen

Hoe meer mensen actie voeren tegen voedselverspilling, hoe luider onze stem zal klinken en hoe groter de kans dat er eindelijk iets aan gedaan wordt. Neem daarom het heft in handen en doe mee met onze campagne. Weet je niet goed hoe? Lees dan snel verder ...

SORRY IS NIET GENOEG

“Een politicus bedolven onder een berg Sorry Is Niet Genoeg-uitspraken, daar gaan we voor met 11.11.11. Want op onze planeet verspillen we met zijn allen veel te veel voedsel. En dat terwijl een achtste van de wereldbevolking honger lijdt. Sorry zeggen is een begin. Maar het is niet genoeg. Onze politici moeten de wetgeving aanpassen en de voedselverspilling aan banden leggen.”

BOGDAN VANDEN BERGHE, DIRECTEUR 11.11.11

Heb jij ook al sorry gezegd? Spreek op de website een kort video-fragment in. Of spoor mensen aan om Sorry Is Niet Genoeg te zeggen. Organiseer een Sorry Is Niet Genoeg-actie op **17, 18 of 19 oktober** of ga langs bij een actie in je buurt.

Sorry Is Niet Genoeg-app

Met de Sorry Is Niet Genoeg-app op je tablet of smartphone kan je massa's Sorry Is Niet Genoeg-uitspraken verzamelen. Die komen later allemaal terecht bij de politici.

Actie op school

Op vrijdag 24 oktober is het de beurt aan de scholen om Sorry Is Niet Genoeg te zeggen.

Alle info op

www.nietgenoeg.be/opschool.

TE LEKKER OM TE VERSPILLEN

Vind je sorry-uitspraken verzamelen niet voldoende? Of weet je gewoon dat er geld nodig is om sommige problemen op te lossen? Doe dan mee aan ons financiële actieweekend op **8, 9, 10 en 11 november**.

Ga bijvoorbeeld de straat op met onze chocola en truffels, werkelijk veel te lekker om te verspillen. Je verkoopt ze op een plek waar je denkt dat je ze makkelijk aan de man krijgt: aan je collega's, op de voetbalclub, voor een winkel, op de markt ... Kijk op de achterflap voor meer info.

hoe sterk onze beweging is. Registreer je actie op www.nietgenoeg.be.

Nieuw! Vanaf dit jaar vragen we om niet langer alleen de politieke acties (Sorry Is Niet Genoeg) te registreren, maar ook de financiële (Te Lekker Om Te Verspillen en andere acties). Op die manier laten we meer dan ooit zien

ANDERE ACTIES

Organiseer een boekenverkoop, etentje, quiz, debat, film, fietstocht ... Of help mee op een van de acties. Op www.11.be/doemee vind je praktische fiches voor de meeste activiteiten.

Alvast een spetterende actie gewenst!

GEEN SORRY, WEL ACTIE!

11.11.11 bindt in zijn campagne de strijd aan tegen voedselverspilling. 1/3 van het voedsel wereldwijd wordt verspild terwijl 1 op de 8 mensen honger lijdt. Dat is reden voor verontwaardiging en een blik in de eigen koelkast. Maar 11.11.11 ziet voedselverspilling ook als een politiek probleem en verwacht actie van onze politici. We schuiven vier eisen naar voren.

Bestelling geannuleerd: wie draait op voor de kost?

De basilicum in deze Keniaanse serre had al geoogst moeten zijn, maar de klant heeft de bestelling plots afgezegd. Zonder enige schadevergoeding. Klagen helpt niet, zegt de boer, integendeel. Dan verliest hij zijn klant. Zaden, meststoffen, pesticiden, irrigatie en arbeid ..., het is allemaal voor niets geweest. Om een nieuwe teelt te kunnen zaaien, moet de basilicum eerst uitgetrokken worden. Daar zijn deze dagloners mee bezig. Betaald worden ze niet voor dit werk. Zo schuift de boer op zijn beurt een deel van het verlies af op de dagloners.

1. MEER TRANSPARANTIE EN DUIDELIJKHEID SCHEPPEN

Er is nog te veel onduidelijkheid over hoeveel voedsel in elke schakel van de voedselketen verspild wordt en wie daarvoor verantwoordelijk is. Dat verhindert een efficiënte aanpak van de verspilling. Daarom is er nood aan meting, registratie en rapportage op alle niveaus van de keten.

2. DUIDELIJKE AFSPRAKEN MAKEN EN DOEN NALEVEN

Op basis van de gemeten gegevens moet de voedingssector samen met de overheid een efficiënte aanpak uitwerken, met duidelijke afspraken over realistische en precieze doelstellingen om voedselverspilling te voorkomen. De overheid moet erop toezien dat die afspraken ook worden nageleefd. Taksen en boetes moeten verspilling duurder maken.

3. ONEERLIJKE HANDELSPRAKTIJKEN STOPPEN

Sterke spelers in de voedselketen misbruiken hun machtspositie en wentelen risico's af op zwakkere spelers, zoals de toeleveranciers in het Zuiden. De producenten van voedsel krijgen af te rekenen met plots verlaagde prijzen en afzeggingen van bestellingen. Daardoor verdienen ze minder en blijven ze met hun producten zitten, wat leidt tot voedselverspilling. Bindende gedragscodes moeten deze oneerlijke handelspraktijken aan banden leggen.

4. GEEN VOEDSEL WEGGOOIEN OMWILLE VAN HET UITZICHT

Jaarlijks wordt heel wat voedsel weggegooid omdat het niet mooi is. Door strakke normen voor het uitzicht van groenten en fruit, al dan niet met de verplichting om de afgekeurde producten effectief weg te werpen, belandt perfect eetbaar voedsel in de vuilnisbak. Deze 'cosmetische' voorschriften moeten afgeschaft worden.

**Zet mee druk op onze politici en neem jouw Sorry Is Niet Genoeg-filmpje op.
www.nietgenoeg.be**

Geen uien in de slaapkamer

Vier manieren om te vermijden dat oogst verloren gaat

Ook de boeren in het Zuiden gooien voedsel weg, al gebeurt dat zelden uit vrije wil. Een groot deel van hun oogst rot weg door beperkte opslagmogelijkheden of omdat hij niet op het juiste moment op de markt geraakt. Verschillende lidorganisaties van 11.11.11 werken samen met lokale partners om verlies van oogst te vermijden en zo de inkomens en de levenskwaliteit van de boerengezinnen te verbeteren.

200 euro extra

Door ajuinen te telen in het droge seizoen proberen kleine boeren in het noorden van Ghana wat extra centen te verdienen. Maar de oogstperiode valt samen met de start van het regenseizoen. "Daarom moest ik mijn uien in huis bewaren", vertelt Malia Ashaka. "Maar zelfs in mijn slaapkamer bleven ze slechts twee maanden goed." Met de steun van Trias en een lokale partner bouwde Malia een opslagplaats met ventilatie. De uien bewaren nu twee keer zo lang en er gaan er minder verloren. Haar inkomen steeg zo met bijna 200 euro.

FOTO TRIAS

Propere melk

Say Mourou uit Niger brengt melk van veehouders naar het verwerkingsbedrijf. "Iedere ochtend brengen de veehouders uit het dorp Tassikoira hun koeienmelk. Ik giet ze door een wit doek om het vuil eruit te filteren. Maar naast wat korreltjes zand blijft het doek spierwit. Door de opleiding die ze kregen, weten de veehouders hoe ze hygiënisch met melk moeten omgaan." Daar zit Dierenartsen Zonder Grenzen voor iets tussen, want met hun partnerorganisatie KARKARA sensibiliseren ze de veehouders dag in dag uit: een ziek dier geeft minder goede melk, de veehouders moeten hun handen wassen met zeep voor het melken, hun kleren moeten proper zijn, ze mogen zelf niet ziek zijn, ze moeten de uier afkuisen ... Op die manier voorkomen ze dat er melk verloren gaat.

FOTO DIERENARTSEN ZONDER GRENZEN

Slechts 0,3% geweigerd

Bij ASOFAIL, een coöperatie uit Honduras en partner van Vredeseilanden, krijgen de boeren zowel theoretische als praktische vorming over nieuwe verwerkingsmethodes. Aardappelboer Don Gilberto Lorenzo zag daardoor zijn oogst spectaculair stijgen en het voedselverlies dalen. "We leren hoe we onze producten efficiënt moeten verwerken. We wassen ze zorgvuldig, drogen ze, houden ze koel en verpakken ze om ze te transporteren. We kunnen nu de kwaliteit van onze producten garanderen. Daardoor wordt maar 0,3% van onze oogst geweigerd. Groenten die toch niet voldoen aan de eisen van de supermarkt gaan naar de lokale markt, zodat er niets verloren gaat."

FOTO VREDESEILANDEN

Verkopen met winst

Een vrouwengroep van MFPK, gesteund door een partner van Broederlijk Delen, bouwde een opslagplaats in de gemeente Carice, Haïti. Coördinatrice Jacqueline Sylfrard Phylidor: "Onze groep telt 83 vrouwen. In onze stockageruimte slaan we aardnoten, maïs, bonen en rijst op voor onze leden. In de periode van de oogst is de prijs immers laag. De maanden nadien stijgt de prijs en dan verkopen we met winst. Goed stockeren is erg belangrijk. Het gebeurt maar zelden dat we iets moeten weggoien."

FOTO BROEDERLIJK DELEN

Lees meer op
www.nietgenoeg.be/verhalen

Een app, een quiz en een grote glimlach

Op zaterdag 13 september serveerde 11.11.11 zijn najaarscampagne in De Roma in Borgerhout. Wie de zonnige terrasjes weerstond, kwam te weten waarom voedselverspilling zo'n groot probleem is en hoe je daar met 11.11.11 iets kan aan doen. Kers op de taart was Nigel Williams. Zijn hersenspinnels over hoe we omgaan met voedsel stuurden het publiek met een glimlach naar huis, klaar voor de campagne. De kick-off in quotes.

De laatste veertig jaar is het voedseloverschot in de wereld altijd maar groter geworden. Het werd een obsessie om meer en meer voedsel te produceren, maar daarbij hebben we het leefmilieu, de boeren en de kwaliteit van ons eetpatroon verwaarloosd.

OLIVIER DE SCHUTTER, GEWEZEN VN-RAPPORTEUR VOEDSELZEKERHEID

"Onze school voor buitengewoon secundair onderwijs heeft een afdeling **grootkeuken**. Vorig jaar hebben we samengewerkt met een organisatie voor daklozen. Ik zie een actie rond voedsel wel zitten. Dat maakt de leerlingen bewuster van de wereld rondom hen en laat hen voelen dat ze zelf iets nuttigs kunnen doen."

CATHERINE CEUPPENS VAN DE LEEREXPERT UIT ANTWERPEN

"Op 11 oktober organiseren wij opnieuw een **wandeling** met de Vlaamse wandelfederatie. Daar komen zo'n 600 wandelaars op af. Aan het onthaal kunnen we aan de slag met de Sorry Is Niet Genoeg-app." – JES DE VRIENDT UIT RAVELS

"Vorig jaar hing de **fototentoonstelling** in de bib, in het stadhuis en in het cultuurcentrum. Een exemplaar ging van school naar school. De app zie ik zeker werken in de scholen. En een tablet in de bib zou tof zijn om daar filmpjes op te nemen." – HENDRIK DE CROOS UIT TIENEN

"We doen hier ideeën op. Op de markt op 18 oktober sorry's verzamelen. Of opnieuw samenwerken met de Volkskeuken en iets aanbieden op basis van eten dat anders wordt weggegooid. Een van onze vrijwilligers maakt nu al **perenconfituur**." – GEERT VAN DAM UIT MECHELEN

"Vorige week op de markt trok onze 11.groep de aandacht met **vuilbakpercussie**. We waren goed te horen en het sloot aan bij de boodschap van de campagne!" – INNE STYNEN UIT GEEL

Een verrassend quizje over de eisen van 11.11.11

? Welke bank paste haar beleid aan nadat 11.11.11 vorig jaar voedsel speculatie onder de aandacht bracht? **Was dat Belfius of KBC?**

? Van welke schakel in de voedselketen weten we het meest over verspilling? **Van de consument of de distributie?**

? Voedselproducerende bedrijven worden vaak geconfronteerd met oneerlijke handelspraktijken. Hoeveel van hen hadden daar al minstens een keer mee te maken? **Minder of meer dan twee derde?**

Belfius, KBC gaat minder ver / van de consument / 96%, dus veel meer dan twee derde

DJAP0 VZW

Done! En wij hoorden ook fijne reacties op het aanbod voor het basis- en secundair onderwijs. Wordt een campagne 'Om op te eten!'

Een gouden toekomst?

Jarenlang vochten inwoners van de Filipijnse gemeente Didipio tevergeefs tegen de komst van een goudmijn. Nu slagen ze erin om de uitbreiding ervan te verhinderen.

De actiegroep DESEMA, Carmen in het midden, overtuigde de lokale overheid om zich te verzetten tegen uitbreiding van de mijn.

Het mijnbedrijf OceanaGold wil graag uitbreiden tot drie keer de huidige oppervlakte. Dankzij acties ondersteund door 11.11.11-partner Alyansa Tigil Mina (ATM) overtuigden de bewoners de lokale overheid om zich tegen de uitbreiding te keren. Een mooie overwinning, al is de strijd nog niet afgelopen.

OVERAL STOF EN LOEIENDE SIRENES

Carmen Ananayao is een van de mensen die zich verzetten tegen de uitbreiding. "Met de komst van het mijnbedrijf OceanaGold zagen we het ene probleem na het andere ontstaan in Didipio. Er werd de mensen hier werk beloofd in de mijn, maar daar is niets van terechtgekomen. Volgens OceanaGold waren ze niet voldoende gekwalificeerd, en was het te moeilijk om te investeren in opleiding. In het dorp wonen nu veel inwijkelingen die wel werk kregen, en dat heeft de relaties op scherp gezet. Er zijn duidelijk veel meer geschillen dan vroeger. En dan is er het stof dat elke dag opstijgt uit de mijn en neerstrijkt op de huizen, op de was die buiten hangt en op de moestuintjes. De mijn is midden in het dorp uitgegraven. Meermaals per dag loeien er sirenes die ontploffingen aankondigen. Dat heeft het leven hier niet aangenameer gemaakt ... De boeren zijn twee uur langer onderweg om hun waar naar de dichtstbijzijnde markt te brengen, want de kortste weg werd 'opgepeuzeld' door de mijn. Er zijn verder ook problemen met de watervoorziening en van watervervuiling. Die gaan meestal samen met mijnbouw." Ze besluit haar verhaal met een oproep aan ons: "Van het Westen verwachten we veel meer creativiteit en gedrevenheid om duurzamer te gaan leven. Een groot deel van de delfstoffen komt uiteindelijk als product bij jullie in de winkel te liggen."

RESULTAAT

Carmen en andere slachtoffers hebben zich verenigd in DESEMA, een lokale vereniging die zich verzet tegen mijnbouw. Ze krijgen steun van 11.11.11-partner ATM, de alliantie tegen mijnbouw. ATM geeft vorming over wetgeving, lobbytechnieken, mijnbouw, enzovoort. Door samen te werken in DESEMA konden de inwoners het lokale bestuur ervan overtuigen dat de uitbreiding van de mijn een slechte zaak zou zijn. Een belangrijke stap. Nu moet ook de nationale overheid nog volgen. Didipio is slechts een van vele lokale gemeenschappen in het hele land die ATM ondersteunt in hun verzet tegen niet-duurzame mijnbouw. Tegelijkertijd zet ATM de Filipijnse overheid onder druk om een strengere wetgeving uit te vaardigen en strikte controle te garanderen. De weg naar duurzame mijnbouw is nog lang. Maar stilaan ziet ATM resultaat. De overheid publiceerde in september een reeks kaarten met no-go zones voor mijnbouwbedrijven. 65% van het grondgebied staat daarop ingekleurd als verboden terrein voor hen.

SERGE BEEL

"We verwachten veel meer creativiteit van het Westen."

In september lanceerde ATM een nationale actieweek tegen niet-duurzame mijnbouw. Actiegroepen uit heel de Filipijnen namen eraan deel.

Strijd om goud in El Salvador

In september kloeg OceanaGold de Salvadoraanse regering aan omdat zij weigert een vergunning te verstrekken voor het delven van goud. Die kwestie speelt al zo'n tien jaar. El Salvador houdt de vergunning tegen door een beroep te doen op nationale wetgeving en haar beleid gericht op het gezond houden van mens en milieu. Het mijnbouwproject zou het drinkwater in het land in gevaar brengen. OceanaGold maakt gebruik van een controversiële bepaling in een vrijhandelsakkoord om compensatie te eisen voor gedeelde inkomsten – meer dan 300 miljoen dollar. (IPS)

2 pittige debatten

Dit najaar nodigt 11.11.11 je uit op twee debatten met internationaal gekende figuren die de fundamenteën van hun vakgebied dooreenschudden. De bedoeling van onze 11.debattenreeks is immers om actuele en mondiale onderwerpen vanuit verschillende oogpunten te bekijken.

James Galbraith, economist

James Galbraith (VS, 1952) is onder andere professor aan de universiteit van Texas en voorzitter van het University of Texas Inequality Project, een informele werkgroep rond ongelijkheid. Daarnaast is hij de auteur van verschillende boeken. Zijn nieuwste, *The End of Normal, the Great Crisis and the Future of Growth*, verscheen in september 2014.

Wanneer?

Woensdag 5 november van 20u tot 21u30

Waar?

KVS, zaal Box, Arduinkaai 9, 1000 Brussel

Toegangsprijs: 5 euro

Met vertaling Engels-Nederlands

Naomi Klein, klimaatactiviste

Naomi Klein (Canada, 1970) is journaliste, schrijfster en boegbeeld van de andersglobalisten. Haar eerste wereldwijde bestseller was *No Logo* (2001). In 2009 verscheen *De Shockdoctrine*. Van dit boek werden wereldwijd meer dan een miljoen exemplaren verkocht in meer dan dertig landen. In september van dit jaar is *No Time* uitgekomen. Daarin stelt Klein dat we zijn aangekomen in 'Decade Zero', een tijd waarin we moeten besluiten of we het roer rigoureus omgooien en anders omgaan met de natuur.

Waarom het ongelijke Europa kan leren van het egalitaire Amerika

Begin vorig jaar sprak MO*-journalist John Vandaele met James Galbraith. Dit is een fragment, het hele interview lees je op mo.be.

Opmerkelijk is dat u zegt dat Europa eigenlijk ongelijker is dan de VS.

De ongelijkheid van de gerapporteerde inkomens is groter in de VS. En de reden is dat in de VS private inkomens uit kapitaal wel degelijk gekend zijn en belast worden. Zeker, er zijn belastingparadijzen maar veel zeer rijke mensen betalen echt wel belastingen in de VS. Die zaken zijn in Europa niet zo duidelijk: heb je er dezelfde verdeling van rijkdom in de vorm van direct valoriseerbaar financieel vermogen? En twee: is die rijkdom bekend of wordt die opzij gehouden op plaatsen die we allemaal kennen maar die we uit beleefdheid niet zo vaak vernoemen?

U zegt dus in feite dat er in de VS veel meer transparantie is?

Daar is geen twijfel over. De VS zijn een groot land met een eengemaakt en uniform belastingstelsel. Dat stelsel heeft zeker vele gebreken maar de fiscus beschikt over vrij goede gegevens over lage én hoge inkomens. Het andere deel van het verhaal is dat de vergelijking doorgaans wordt gemaakt tussen de VS en een Europees land. En dan komt de VS er altijd slecht uit in vergelijking met kleine landjes in Noord-Europa. De VS met Denemarken vergelijken, is evenwel geen eerlijke vergelijking. Als je wil vergelijken, vergelijk dan Denemarken met Wisconsin. Dat telt ook 5,9 miljoen inwoners en het zijn allemaal sociaaldemocratische kaaseters. Wisconsin is veel gelijkjer dan de VS. [...]

"Ik ben ervan overtuigd dat klimaatverandering op grote schaal historische mogelijkheden biedt. [...]

Maar voordat ook maar een van deze veranderingen kan plaatsvinden – voordat we kunnen

gelooven dat klimaatverandering ons kan veranderen – moeten we ophouden met weggijken."

Uit: *No Time*

Wanneer?

Woensdag 26 november van 20u tot 21u30

Waar?

KVS, zaal Bol, Lakensestraat 146, 1000 Brussel

Toegangsprijs: 5 euro

Met vertaling Engels-Nederlands

Meer info en registratie op www.11.be/debat

9

"Het systeem moet veranderen, niet het klimaat"

Klimaattop in Lima

"Duidelijk maken dat het zo niet verder kan"

In december vindt in Lima, Peru de twintigste klimaattop plaats, COP20. Het Peruaanse middenveld

sloeg vorig jaar de handen in elkaar om tijdens de officiële top ook een 'volkerentop' te organiseren.

Wat is de inzet van COP20 en wat is er op til in de alternatieve top? Catty Quispe van de coalitie Grupo Perú COP20 en Denisse Chávez van de alternatieve

Volkerentop lichten toe.

Catty, wat is de Grupo Perú COP20?

Catty Quispe. De Grupo Perú COP20 is een platform van verschillende organisaties, dat ontstond in juni vorig jaar. Ngo's, maar ook vakbonden, coalities, stichtingen ... sloegen de handen in elkaar om rond het milieu te werken, naar de COP20 toe. De groep ging van start met 25 organisaties, nu zijn het er al bijna negentig.

Wat is het belang van deze COP in Lima?

Catty Quispe. In Zuid-Amerika is nog geen klimaattop gehouden. In 2010 was er een in Cancun,

Mexico, en die bracht een gigantische mobilisatie van sociale organisaties teweeg. Voor onze regio is het nu belangrijk om duidelijk te maken dat de sociale bewegingen in Zuid-Amerika niet aanvaarden wat er tijdens de COP20 op tafel ligt. Of het nu gaat om de verdediging van Moeder Aarde, de rechten van inheemse volkeren, de financiering van klimaat schade, de top wordt het moment om te zeggen 'kijk, alle landen van Latijns-Amerika zijn hier vertegenwoordigd en zeggen dat het zo niet verder kan'. De Peruaanse sociale bewegingen willen van deze top ook gebruikmaken om de overheid onder druk te zetten. Die heeft verplichtingen onderschreven tijdens vorige klimaattops en in andere internationale verdragen en moet die nakomen. En ze moet nieuwe akkoorden afsluiten om de Peruaanse bevolking te helpen, onder meer om zich aan te passen aan klimaatverandering.

Hoe staat de regering tegenover deze top?

Quispe. Haar houding is tegenstrijdig. Peru heeft dan wel aanvaard om gastheer te zijn van de klimaattop, maar keurt tegelijk maatregelen goed die het Ministerie van Milieu verzwakken. Belangrijke instanties die verantwoordelijk zijn voor controle, die vergunningen verstrekken en straffen opleggen aan vervuilende bedrijven werden uitgehold. Die aanpak

"De houding van Peru tegenover de top is tegenstrijdig."
CATTY QUISPE

ligt in de lijn van de maatregelen die de overheid nam om de economie te reactiveren. Volgens de cijfers ligt de economische groei lager dan de voorbije jaren en dat ligt, zo zegt de overheid, aan de 'bureaucratisering', want die maakt dat procedures voor het bekomen van een milieuvergunning of een concessie te lang duren. Daardoor zijn er minder grote privé-investeringen. Maar met die kijk op ontwikkeling, die alleen steunt op economische groei en investeringen, is onze groep het niet eens.

Denisse, waarom deze Volkerentop?

Denisse Chávez. In deze 'cumbre de los pueblos' willen we de verschillende sociale bewegingen

een stem geven. Zij zullen duidelijk maken dat inheemse volkeren en boerengemeenschappen, maar ook stedelingen in Latijns-Amerika de gevolgen van de klimaatverandering al voelen. We willen dat de stem van de vrouwen gehoord wordt, want zij worden, samen met de kinderen, het meest getroffen door de klimaatverandering. Op die manier wordt de top een soort van politiek strijdveld, waar mannen en vrouwen van de verschillende organisaties hun eisen kunnen laten horen aan de aanwezige landen. Onze voorstellen garanderen een beter leven met respect voor onze natuurlijke rijkdommen en in harmonie met de natuur.

Wie organiseert de Volkerentop?

Denisse. We zijn een brede groep organisaties die de Peruaanse bevolking vertegenwoordigt: de grote vakbonden, vrouwenorganisaties, de nationale organisatie van inheemse volkeren, jongerenorganisaties, organisaties uit de universitaire en culturele sector. Daarnaast is er een internationaal comité dat bestaat uit Latijns-Amerikaanse en internationale netwerken.

Er is ook een manifestatie gepland?

Denisse. Op tien december, de Internationale Dag van de Rechten van de Mens, zal de Grote Mars voor Moeder Aarde door de straten van Lima trekken. Het moet een mars worden die mannen en vrouwen van alle nationaliteiten en alle soorten groepen oproept om als één stem op te komen voor de verdediging van de aarde.

FELIEN DE SMEDT

EN ONDERTUSSEN IN VLAANDEREN ...

In het Vlaamse regeerakkoord staat dat de Vlaamse regering haar ontwikkelingsbeleid zal inschrijven in de Post 2015-agenda van de Verenigde Naties, de opvolger van de Millenniumdoelstellingen. Dat is een goede zaak. Maar het aangekondigde klimaatbeleid is op zijn zachtst gezegd weinig ambitieus. We lezen dat "Vlaanderen zal participeren in de internationale klimaatfinanciering", maar niet wat dat concreet inhoudt. Verder wil de Vlaamse regering 50% van de doelstelling om broeikasgassen terug te dringen realiseren door schone lucht aan te kopen in het buitenland. Dat betekent zelfs een flinke stap achteruit tegenover de 30% die tijdens de vorige regeerperiode werd aangekondigd. Volgens de Kyotoafspraken moeten emissiereducties zoveel mogelijk en op de eerste plaats in eigen land gebeuren.

GROOTSTE MOBILISATIE OIT VOOR HET KLIMAAT

Eind september riep Ban Ki-Moon in New York een speciale VN-top bijeen, die het pad moest effenen voor de klimaatop in Lima. Enkele dagen eerder kwamen overal ter wereld mensen op straat om dringende maatregelen te eisen voor de klimaatproblemen. De internetbeweging Avaaz had daartoe opgeroepen. Met meer dan 2600 manifestaties in 160 landen werd het de grootste mobilisatie ooit voor het klimaat.

In de mars die door New York trok, stapten veertien 'klimaatambassadeurs' uit verschillende landen mee op. Onder hen Catty Quispe en Lorena di Carpio van onze Peruaanse partnerorganisatie MOCICC. Lidy Nacpil van 11.11.11-partner Jubilee South Asia Pacific vertegenwoordigde de Filipijnen.

Ook in Brussel (foto) werd betoogd. We hopen dat de kreet van al die betogers wereldwijd niet in dovemansoren valt. De inzet is groot.

Lees meer op 11.be/klimaat.

UIT DE OPROEP VOOR DE VOLKERENTOP

"We moeten dringend actieplannen ontwikkelen tegen de klimaatcrisis en ervoor zorgen dat ze worden uitgevoerd. We moeten onze stem, onze handen, ons hart en onze creativiteit verenigen en voorkomen dat mensen die hun directe en persoonlijke belangen laten voorgaan op de hele mensheid ons leiden naar vernietiging van de biodiversiteit en het leven op aarde."

2015, de tijd loopt af

Een nieuw begin voor de MDGs?

Een nieuw tijdperk staat voor de deur. Het tijdperk van ná de Millenniumdoelstellingen (MDGs). In 2000 besloten de 189 lidstaten van de Verenigde Naties (VN) om armoede de wereld uit te bannen. Ze keurden unaniem de Millenniumverklaring goed, met acht MDGs die tegen eind 2015 gerealiseerd moesten zijn. Bij ons verenigden 25 ngo's zich in de coalitie 2015 De Tijd Loopt, om de beleidsmakers geregeld aan hun beloftes te herinneren. Wat is er gerealiseerd? En vooral, wat nu?

NOCH VIS NOCH VLEES

De resultaten van de MDGs zijn dubbel. De wereldwijde armoede is spectaculair verminderd, maar bepaalde regio's, zoals Centraal-Afrika, hinken zwaar achterop. Wereldwijd leven nog steeds 1,2 miljard mensen in extreme armoede. Ook bieden de MDGs geen toereikende oplossing voor problemen als de groeiende wereldwijde ongelijkheid of de klimaatverandering, die steeds nadrukkelijker merkbaar wordt.

NA 2015: EEN FRISSE START

De VN leggen er het bijltje niet bij neer. De onderhandelingen over een nieuw internationaal akkoord voor na de deadline van 2015, zijn volop aan de gang. Tijdens de Algemene Vergadering van vorig jaar beseften de regeringsleiders bovendien dat het akkoord niet beperkt mag blijven tot armoedebestrijding, maar ook duurzame ontwikkeling moet stimuleren.

De afgelopen maanden is er druk gewerkt om te bepalen welke duurzame doelen de Millenniumdoelstellingen zouden kunnen vervangen. Voorlopig staan er zeventien op de teller. De vraag is echter niet alleen welke doelen landen moeten nastreven, maar ook hoe ze die het best realiseren.

HIER GAAN WE VOOR

11.11.11 en de coalitie 2015 De Tijd Loopt verwachten in ieder geval een duidelijk politiek engagement, mét voorstellen over de financiering van de toekomstige doelen. In het nieuwe internationale doelstellingenkader moet de aanpak van ongelijkheid, waardig werk en sociale bescherming centraal staan. Het is een krachtige hefboom voor verandering.

Daarnaast willen we dat de mensenrechten in alle doelen opgenomen worden. Wereldwijd erkennen overheden en internationale instanties dat ieder mens aanspraak moet kunnen maken op basisrechten zoals genoeg voedsel, een goede opleiding, veiligheid, gezondheid, enzovoort. Maar de naleving ervan is in de praktijk soms ver zoek.

Tot slot mag economische groei niet gerealiseerd worden zonder rekening te houden met ecologische en sociale beperkingen. Anders blijven ongelijkheid en armoede voortbestaan. Er moeten dus structurele veranderingen komen in de huidige economische en financiële stelsels. Geen enkel land kan die alleen tot stand brengen. Daarom moet dit internationaal aangepakt worden.

VERANDERING IS MOGELIJK

Doelstellingen waarmaken is niet gratis. Om het nodige geld bijeen te krijgen is niet alleen een sterk engagement nodig, maar ook afspraken over de financiering, zoals bv. de aanpak van belastingparadijzen en een financiële transactietaks. 11.11.11 wil er samen met de coalitie 2015 De Tijd Loopt volop voor gaan. Laat 2015 een keerpunt zijn.

WISKE JULT

2015
DE MILLENNIUMDOELSTELLINGEN
DE TIJD LOOPT

2015 De Tijd Loopt is een coalitie van 25 ngo's die specifieke aandacht besteden aan de Millenniumdoelstellingen (MDGs). Ze vertegenwoordigt in België het wereldwijde netwerk tegen armoede, GCAP (Global Call to Action against Poverty) en volgt de post 2015-discussie op de voet. 11.11.11 is het aanspreekpunt en coördineert het geheel.

FOTO'S WILLEM JANS VANDERPLAS

“Waarom staan er stoelen in de zaal?”

In de voorstelling ‘Coup Fatal’ gaan de Congolese contratenor Serge Kakudji en dertien muzikanten uit Kinshasa aan de slag met klassieke muziek. Het resultaat is een muzikale smeltkroes. Een ode aan de kleurrijke elegantie en de levensvreugde van de Congolezen, die uitmondt in een ongelooflijk feest. 11.11.11 is een partner in dit boeiende verhaal.

Wanneer de Congolese tenor Serge Kakudji (foto) zich onder de muzikanten mengt met ontroerend gezongen aria's, ontstaat een even unieke als wonderlijke versmelting van westerse barokmuziek met lenige Afrikaanse ritmes. — DE VOLKSKRANT

Onder leiding van Fabrizio Cassol en Rodriguez Vangama creëren de muzikanten een swingend universum. Op een grandioze manier vermengen ze barokmuziek met rock, jazz en populaire muziek uit Congo. En er is meer. Alain Platel en Romain Guion

maken van ‘Coup Fatal’ een waar dansspektakel, tegen een decor van de Congolese kunstenaar Freddy Tsimba. De muzikanten Rodriguez Vangama, Russell Tshiebua en Mitch Mpanya blikken terug op de creatie en de tournee die hen naar Wenen, Praag, Amsterdam en Avignon bracht.

Nu is het uitkijken hoe volgend voorjaar de toeschouwers in Congo gaan reageren. Maar deze muzikanten hebben er alle vertrouwen in. Als het van hen afhangt kan kunst de wereld redden.

CORINE VAN KELECOM

“ Het is ongelooflijk dat we konden spelen in grote operazalen en cultuurhuizen. Ik was nog nooit in zo'n zaal binnen geweest.

“ Deze ervaring verandert ons leven. We zien veel nieuwe mogelijkheden voor de toekomst.

“ We willen de vreugde die we zelf ervaren op de scène uitdragen.

“ Mensen vragen ons waarom er stoelen staan in de zalen. Ze zouden liever mee dansen.

“ Bij het begin van de voorstelling is het publiek meestal gereserveerd, maar stilaan ontgooien de mensen. Dat is mooi om te zien.

“ Samen door het creatieproces van ‘Coup Fatal’ gaan heeft ons zoveel geleerd. Werken met mensen als Alain Platel en Paul Kerstens van KVS is een zegen.

Beleef het zelf

Dit najaar zijn er verschillende voorstellingen van Coup Fatal in Brussel, Antwerpen en Brugge. Alle info en speeldata op www.11.be/coupfatal. Nagenieten van al dat moois kan met de cd, vanaf begin november te koop op 11.be/winkel.

No need to panic

Theater Milla is een bende enthousiaste jonge amateurkunstenaars. Op vraag van Vila Cabral zetten de acteurs, muzikanten en andere artiesten van Milla samen een voorstelling op poten over voedsel. Alle tekst en muziek schrijven ze zelf. Fameus!, dat in Antwerpen amateurkunstenaars begeleidt, vroeg theatermaker Maarten Goffin om hen te coachen.

HOOGMOED

De regie is in handen van Eva en Ella. Ella: "We namen de mythe van Theseus en de minotaurus als kapstok. Het is een verhaal over hoogmoed en de wereld naar je hand willen zetten. Daardoor komt het beestige naar buiten. Dat zien we ook gebeuren in de wereld. De mens denkt de natuur te kunnen manipuleren, maar het loopt uit de hand, met grote problemen tot gevolg. Over de leefwereld van boeren in het Zuiden weten we zelf niet veel, maar we kunnen wel kijken naar het

leven hier in het Westen en bij de mensen iets proberen los te maken. Want een voorstelling heeft meer effect dan alleen maar woorden."

UITPUILLENDE KOELKAST

"Samen met onze coach Maarten Goffin werkten we eerst aan een narratieve voorstelling, maar gaandeweg werd het een performance. Drie muzikanten componeerden muziek bij bepaalde scènes. Tussen de scènes werken we met een soort 'tussenbeelden'. Een uitpuilende koelkast, volle

vuilzakken, enzovoort staan symbool voor voedsel-verspilling. We leggen het verband bloot tussen onze manier van omgaan met voedsel en de consumptie-maatschappij. Want we hopen dat mensen het hele plaatje zien en zich vragen gaan stellen over hoe we met voedsel en met de wereld omgaan."

BELEVING

"We spelen in de Oude Beurs in Antwerpen, waar Fameus! gevestigd is. Dat is een heel mooi kader en het zal helpen om van het stuk een 'beleving' te maken voor de toeschouwers. Er moet interactie zijn tussen de acteurs en het publiek."

BENIEUWD?

No need to panic speelt van donderdag 6 tot en met zondag 9 november 2014 vanaf 19u30 in de Oude Beurs, Hofstraat 15 in Antwerpen.

Reserveren via www.fameus.be/tickets.

Opgelet: kleeft je warm!

Alle info op vilacabral.be/nonneedtopanic.

VAN LINKS NAAR RECHTS:
Ellen De Smet, Eva Soenens,
Jade Sips, Pieter Truyens,
Ella Peeters, Isa Jollings
en Jeroen Meylemans

MYRIAM KEUSTERMANS

BELEEF DE WERELD AAN DE SCHELDE

Vila Cabral is een initiatief van 11.11.11 met de steun van de stad Antwerpen en de provincie Antwerpen. Tussen 1 oktober en 15 november vindt een brede waaier aan activiteiten plaats waarin noord-zuid centraal staat. Verenigingen, bibliotheken, jeugddiensten, buurthuizen zetten allemaal het recht op voedsel in de kijker en sluiten zo aan bij de 11.11.11-campagne.

www.vilacabral.be

FOTO BETTY BEK

breed • uit

GROTE BOEKENVERKOOP VAN DE STADSBIBLIOTHEEK ANTWERPEN

Honger naar leesvoer? Grijp je kans. Op dinsdag **11 november van 10u tot 18u** ruimt de Antwerpse stadsbibliotheek op. Duizenden romans en informatieve boeken, voor kinderen, jeugd en volwassenen, cd's in alle genres ..., alles mag weg voor een euro. Dit is de enige verkoopdag.

Kom dus zeker een kijkje nemen in bibliotheekmagazijn Kotter. De opbrengst gaat helemaal naar 11.11.11.

Waar? Straatsburgdok, Noordkaai 29, 2030 Antwerpen, vlak naast Metropolis. Ingang langs de Kotterstraat.

A Boekenverkoop
in bibmagazijn Kotter

BELGIË TOCH EEN EILAND? Onze campagne 'België is geen eiland' kreeg veel weerklank in de aanloop naar de verkiezingscampagne. Overal in Vlaanderen doken verkiezingsborden op en de partijen hebben duizenden kaartjes ontvangen. De actie opende de deuren voor het lobbywerk achter de schermen. We hadden ook de ambitie om onze eisen na de verkiezingen op de onderhandelingsstafel te leggen. Maar om het in eilandtermen te zeggen, de formatie hebben de boot afgehouden. Ze wilden ons niet ontvangen. We kunnen er helemaal niet gerust in zijn dat deze coalitie een beleid zal voeren vanuit een breed internationaal perspectief. Volgende stap is dus aankloppen bij de nieuwe regering. Volg het nieuws op www.11.be.

PRODUCTEN UIT HET ZUIDEN?

NEE BEDANKT? Je kan er niet naast kijken: lokaal produceren en consumeren is hip. Voedselkilometers worden berekend om te tonen hoe duurzaam onze levensstijl is.

Maar is het wel zo eenvoudig? Zijn producten uit het Zuiden uit den boze? Is lokaal eten altijd het beste antwoord? Zuidcafé organiseert een debat over duurzame consumptie op **7 oktober om 20u30 in De Roma**, Borgerhout. Met **Bill Vorley** van het International Institute for Environment and Development en **Anne-Marie Vangeenberghe** van de Boerenbond. Gastheer: Paul Schrijvers. Inkom: 5 euro.

Zuidcafé is een organisatie van de Antwerpse Oxfam-Wereldwinkels, 11.11.11, Broederlijk Delen en Vormingplus, i.s.m. De Roma en MO*Magazine, en met de steun van de provincie Antwerpen.

www.deroma.be/zuidcafé

TRIPLE 11: LAAT HET SMAKEN

Het speciale en tijdelijke 11.11.11-bier Triple 11 is nu verkrijgbaar bij Carrefour Hyper en Carrefour Market. Schol!

100% fair trade
én biologisch.
Te lekker
om te verspillen!

SAMEN IN ACTIE TEGEN VOEDSELVERSPILLING?

Verkoop chocolade en truffels

- Chocolade aan 6 euro/tablet (85 gram).
- Truffels aan 10 euro/zakje (150 gram, 15 truffels per zakje).

1. Registreer je actie op www.nietgenoeg.be en ontvang een pakket met promotiemateriaal en alle praktische info.
2. Bestel je chocolade of truffels op www.11.be/winkel.
Let op - bestel niet meer dan je denkt te verkopen.
We nemen geen chocolade of truffels terug.
3. Ontvang je chocolade of truffels bij je thuis.
4. Succes met de verkoop!

